

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

Soru Bankası

Fırat MENGİ

8.
sınıf

MERKEZİ SINAVLARA UYGUNLUK

Son yıllarda LGS'de
sorulan sorularla
tam uyumlu

AKICI TESTLER

Her kazanıma ait
kolaydan zora
doğru sıralanmış
testler

SORU ÇEŞİTLERİ

Kazanım → 189 soru
Kavrama → 371 soru
Yeni Nesil → 118 soru

VIDEO ÇÖZÜM

Yazarından detaylı
olarak anlatılan
soru çözümleri

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar -ki şehâdetleri dînin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım;
Her cerâhamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

MEHMET AKİF ERSOY

YAYIN
KOORDİNATÖRÜ

Fırat YILMAZ
Abdulhamit EMEKLİ

YAZAR

Fırat MENGİ

GRAFİK - DİZGİ

Ramazan ATAK

BASIM YERİ

Copyright©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN: 978 – 625 – 94952 – 2 – 4

Sevgili Öğrenciler,

Eğitim modelinin güncellendiği; biyolojik, dijital ve fiziksel çağa doğru ilerlediğimiz bu süreçte sınavların amaç değil araç olarak yapılandırılması söz konusu. Bu kapsamda “Liselere Giriş” ve diğer sınavlarda sizlerden sadece soru çözmeniz değil; günlük hayatla ilişkilendirme, problem çözme, sorgulama, analiz etme gibi üst düzey bilişsel becerileri kullanmanız istenmektedir.

İntro Yayınları olarak deneyimli ve etkin kadromuzla hazırlarken bilgiyi pekiştirme, pekiştirdiğini kavrama ve kavradığını uygulama işleyişini merkezine alan bir yaklaşımı benimsedik. Bu doğrultuda kitabımızı tamamen kazanımlara uygun, basitten karmaşığa ve günlük hayat ile ilişkilendirerek hazırladık.

İntro Soru Bankamızda

Kazanım Testi (Yeşil Test); ilgili kazanımın temel düzeydeki testidir.

Kavrama Testi (Mavi Test); ilgili kazanım ya da konunun kavrama düzeyindeki testidir.

Beceri Temelli Test (Turuncu Test); ilgili kazanımın ileri düzeydeki testi

Bu bölümleri belirtildiği gibi hiyerarşik bir düzende ele alarak sizlerde kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesini amaçladık.

Kitabımıza katkılarından dolayı Yasin ALTINTAŞ ve Çiğdem Erdin MENGİ'ye teşekkür ederiz.

Kitabımızın öğretmenlerimizin değerli emeklerine bir destek, öğrencilerimizin değerli çalışmalarına bir kaynak olması umuduyla ...

Fırat YILMAZ – Abdulhamit EMEKLİ
İntro Yayınları Koordinatörü

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Uyanan Avrupa, Sarsılan Osmanlı	7
Mustafa Kemal'in Çocukluğu, Öğrenim ve Fikir Hayatı	13
Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı	21

2. ÜNİTE

MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

I. Dünya Savaşına Yol Açan Gelişmeler	29
Osmanlı Devleti ve I. Dünya Savaşı	35
Mondros Ateşkes Antlaşması ve Anadolu'nun İşgali	41
Cemiyetler ve Kuvayimillîye	47
Millî Mücadele'nin Hazırlık Dönemi	53
Misakımillî ve TBMM'nin Açılışı	65
TBMM'ye Karşı Ayaklanmalar	71
Sevr Antlaşması ve Geçersiz Oluşu	75

3. ÜNİTE

MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!

Doğu ve Güney Cepheleeri	83
Batı Cephesi	89
Maarif Kongresi ve Tekâlif-i Milliye	95
Sakarya ve Büyük Taarruz Zaferleri	101
Lozan Barış Antlaşması	107
Sanat ve Edebiyat Eserlerinde Millî Mücadele	113

4. ÜNİTE

ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

Atatürk İlkeleri	119
Siyasi Alanda Yapılan İnkılaplar	125
Hukuk Alanındaki Gelişmeler	131
Eğitim ve Kültür Alanında Yenilikler	135
Toplumsal Alandaki Yenilikler	141
Ekonomi Alanında Yapılan İnkılaplar	147
Sağlık Alanında Yapılan İnkılaplar	151
İlelebet Cumhuriyet ve Atatürk İlke ve İnkılaplarının Temel Esasları	155

5. ÜNİTE

DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

Demokratikleşme Yolunda Atılan Adımlar	163
Mustafa Kemal'e Suikast ve Türkiye Cumhuriyeti'ne Yönelik Tehditler	169

6. ÜNİTE

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

Türk Dış Politikasının Temel İlkeleri	177
Dış Politikadaki Gelişmeler ve Hatay Meselesi	183

7. ÜNİTE

ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI

Atatürk'ün Ölümü - Atatürk'ün Bıraktığı Eserler - Atatürk ve II. Dünya Savaşı	191
II. Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye Etkileri ve Çok Partili Demokratik Yaşam	197
Cevap Anahtarları	203

ÜNİTE

1

• BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

- 8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.
- 8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.
- 8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.
- 8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

YILLARA GÖRE LGS'DEKİ SORULARIN KAZANIMLARA DAĞILIMI

KAZANIM NO	BİR KAHRAMAN DOĞUYOR	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
8.1.1.	Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.			2			1		
8.1.2.	Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.	1			1				
8.1.3.	Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.								
8.1.4.	Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.		1	1		1	2	1	1

“Küçük hanımlar, küçük beyler! Sizler hepiniz geleceğin bir gülü, yıldızı ve ikbal ışığısınız. Memleketi asıl ışığa boğacak olan sizsiniz. Kendinizin ne kadar önemli, değerli olduğunuzu düşünerek ona göre çalışınız. Sizlerden çok şey bekliyoruz.”

Mustafa Kemal Atatürk

Tarihe Bir Söz de Sen Bırak 😊

1. Keşfedilen yerlerin zenginliklerinin Avrupa'ya taşınması ile Avrupa'da bilim, sanat, edebiyat, mimari alanlarında köklü değişiklikler olmuş bu değişikliklerin sonucunda da kilisenin baskıcı düşüncesi yıkılıp akla ve bilime önem verilmiştir. Tüm bu gelişmelerin sonucunda bugünkü gelişmiş Avrupa medeniyeti ortaya çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu gelişmelere ortam hazırladığı söylenemez?

- A) Derebeylik sistemi B) Coğrafi Keşifler
C) Rönesans D) Aydınlanma Çağı

2. Osmanlı Devleti'ne karşı azınlıkların çıkardığı bağımsızlık isyanları her geçen gün büyüyordu. Bu isyanları durdurmak ve devletin dağılmasını engellemek için Osmanlı aydınları birtakım fikir akımları ortaya atmışlardır. Bu fikir akımlarından hiçbiri devletin dağılmasının önüne geçememiştir. Ancak bir tanesi daha sonraki yıllarda gerçekleşen savaşlarda, özellikle Anadolu topraklarının savunulmasında ve yeni bir Türk devletinin kurulmasında etkili olmuştur.

Bu metinde bahsi geçen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkçülük B) Osmanlıcılık
C) Batıcılık D) İslamcılık

3. Yabancı tarihçilere göre Osmanlı Devleti tarihte kurulmuş en büyük üç imparatorluktan bir tanesidir. Ancak 19. yüzyılda Osmanlı Devleti çeşitli nedenlerle güçsüzleşmiş bunun sonucunda Avrupalı devletler tarafından Osmanlı Devleti "Hasta Adam" olarak adlandırılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin güçsüzleşmesinin nedenlerinden biri değildir?

- A) Bilim ve teknik alanlarında geri kalınması
B) Ekonominin bozulması
C) Halka çeşitli hakların verilmesi
D) Milliyetçilik akımının olumsuz etkileri

4.

- Coğrafi Keşifler
- Rönesans
- Reform
- Sanayi İnkılabı

Avrupa'da meydana gelen bu gelişmelerin aşağıdaki alanlardan hangisi ile bir ilişkisi olduğu söylenemez?

- A) Dinî B) Askerî
C) Ekonomik D) Bilimsel

5. Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarında Romanya, Arnavutluk, Yunanistan, Bulgaristan gibi ulus devletlerin ortaya çıkmasında aşağıda verilen gelişmelerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Aydınlanma Çağı B) Sanayi İnkılabı
C) Fransız İhtilali D) Coğrafi Keşifler

6. Fransız İhtilali sonucunda dünyaya eşitlik, adalet, insan hakları, demokrasi, güçler ayrılığı, milliyetçilik gibi kavramlar yayılmıştır. Osmanlı Devleti'nde de kötü gidişatı durdurmak isteyen ve Fransız İhtilali kavramlarından etkilenen yöneticiler ve aydınlar bazı demokratik uygulamaları hayata geçirmişlerdir.

Buna göre aşağıda verilen gelişmelerden hangisi metinde bahsi geçen demokratik adımlara örnek olarak verilemez?

- A) I. Meşrutiyet'in ilanı
B) Islahat Fermanı'nın ilanı
C) Tanzimat Fermanı'nın ilanı
D) Düyun-u Umumiye Teşkilatının kurulması

1. 18. yüzyılda İngiltere’de buharlı makinenin icadı ile beraber Sanayi İnkılâbı başlamış; kurulan büyük fabrikalarda kas gücünden makine gücüne, yavaş üretimden seri üretime geçilmiş ve üretim miktarı artmıştır. Bunun sonucunda da hammadde ve pazar ihtiyacı ortaya çıkmış ve sömürgecilik yarışı başlamıştır. Osmanlı Devleti Avrupa’da yaşanan gelişmelere ayak uyduramamış ve Avrupalı devletlerin açık pazarı hâline gelmiştir. Bu durumun ortaya çıkmasında Avrupalı devletlere verilen kapitülasyonların büyük etkisi olmuştur.

Verilen metinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Avrupalı devletler arasında ekonomik rekabet yaşanmıştır.
B) Sanayi İnkılabı ile tüm dünyada zenginlik ve bolluk yaşanmıştır.
C) Sanayi İnkılabı sonucu yaşanan gelişmelerin küresel etkileri olmuştur.
D) Yabancılar verilen ayrıcalıklar Osmanlı Devleti’ni olumsuz etkilemiştir.

2. Sanayi İnkılabı’nın sonucunda gelen mali zayıflık ve kapitülasyonların etkisi ile Osmanlı Devleti Avrupalı devletlerin açık pazarı olmuştur. Zor durumda olan Osmanlı Devleti sorunlarını çözmek için Avrupalı devletlerden dış borç almıştır. Osmanlı Devleti borçlarını geri ödeyemez duruma düşünce de Avrupalı devletler borçlarını tahsil etmek için Düyûn-u Umûmiye Teşkilatını (Genel Borçlar İdaresi) kurmuş ve Osmanlı maliyesine el koymuştur. Osmanlı Devleti’nde yaşanan bu olaylar bir devletin bağımsızlığına ve egemen devlet anlayışına terstir.

Verilen bilgilerde Osmanlı Devleti’nde yaşanan gelişmelerin daha çok hangi alanlarla ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) Siyasi - Askerî
B) Sosyal - Dinî
C) Ekonomik - Siyasi
D) Ekonomik - Kültürel

3. 1789 yılında Fransa’da başlayan Fransız İhtilali sonucunda dünyaya eşitlik, adalet, insan hakları, demokrasi, güçler ayrılığı ve milliyetçilik gibi kavramlar yayılmıştır. Fransız İhtilali’nin etkisiyle Osmanlı Devleti’nde azınlık isyanları başlamış devlet dağılma sürecine girmiştir. Bu isyanları bastırmak için düşünce akımları geliştirilip, halka bazı haklar verilse de kendi millî devletlerini kurmak isteyen azınlıkların çıkardığı bağımsızlık isyanları durmamıştır. Fransız İhtilali sonucunda Osmanlı Devleti özellikle Balkanlarda ve birçok bölgesinde toprak kaybetmiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. çok uluslu bir yapıya sahip olduğu,
II. milliyetçilik akımından etkilendiği,
III. isyanları bastırmak için sert tedbirler aldığı

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

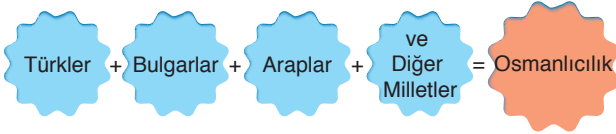
- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

4. Avrupa’da Coğrafi Keşiflerden sonra ekonomik kalkınma hızlanmış gelişen ekonomisiyle Avrupa Osmanlı Devleti’ni kendine bağımlı hâle getirmiştir. Avrupa’nın ekonomik gelişimi ve zenginleşmesi karşısında Osmanlı Devleti kendisini olumsuz etkileyen bu gelişmelere içinde bulunduğu çeşitli sıkıntılar nedeniyle tepki verememiştir. Osmanlı Devleti Avrupa’nın ekonomik gelişmesine engel olacak girişimlerde bulunmak, kendi ekonomisini geliştirecek tedbirler almak yerine Avrupalı devletlerin işine gelen onlara ticari ayrıcalık ve kolaylıklar sağlayan antlaşmalar yapmıştır. Bunu yapmasındaki amacı da ticaretin artmasıyla oluşacak ticari gelirlerden faydalanmaktır.

Verilen metinde altı çizili yer Osmanlı Devleti’nin yıkılmasında önemli rol oynayan ekonomik sebeplerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Düyûn-u Umûmiye Teşkilatı
B) Milliyetçilik akımı
C) Kapitülasyonlar
D) Sömürgecilik

5.

Verilen görselden hareketle Osmanlılık fikir akımının aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?

- A) Milliyetçilik akımına destek vermeyi
- B) Kimliksiz bir toplum oluşturmayı
- C) Ulusal kimlikleri ön plana çıkarmayı
- D) Birlik beraberliği sağlamayı

6. Coğrafi Keşifler sonucunda yeni kıtaların bulunması Osmanlı Devleti'nde bazı değişimlerin yaşanmasına neden olmuştur. Coğrafi Keşifler sonucunda bulunan yerlerdeki zenginliklerin Avrupa'ya taşınmasıyla Avrupa'da ekonomi gelişmiştir. Kapitülasyonların da etkisiyle Osmanlı Devleti'ne bol miktarda mal ve para girişi olması sonucunda yerli mallarının fiyatları ucuzlamış bunun sonucunda da Osmanlı sanayisi Avrupa ile rekabet edemez olmuş, Osmanlı üretim hayatı zayıflamıştır. Ayrıca Coğrafi Keşifler sonucunda İpek ve Baharat yollarının önemi kaybolmuş ve yeni ticaret yollarının bulunması sonucunda İpek ve Baharat yolları sayesinde gelişen ticaret zayıflamış halk ekonomik ve sosyal alanda olumsuz etkilenmiştir.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde sosyal ve ekonomik alanda yaşanan gelişmelerden biri değildir?

- A) El tezgahları ve küçük atölyelerin kapanması
- B) İşsizliğin artmasıyla halkın ekonomik sıkıntılar çekmesi
- C) Ticareti canlandırmak için kapitülasyonların verilmesi
- D) İsyanları durdurmak için azınlıklara demokratik haklar verilmesi

7.

“Türklerin imparatorluğu, şu sıralarda Bizanslıların eskiden düştüğü zayıflık derecesindedir. Ancak daha uzun süre yaşamaya devam edecektir. Çünkü toprak ele geçirme isteğiyle Osmanlı Devleti'ni tehlikeye atacak imparatorlar bulunsa bile Avrupa'nın tacir ülkeleri çıkarlarına öylesine bağlıdır ki hemen Osmanlıların yardımına koşar.”

Mustafa Kemal'i etkileyen yazarlardan biri olan Fransız düşünür Montesquieu'nun bu sözlerinden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti eski gücünü kaybetmiştir.
- B) Osmanlı Devleti zengin kaynaklara sahip bir ülkedir.
- C) Çıkar çatışmaları Osmanlı Devleti'nin ömrünü uzatmıştır.
- D) Avrupalı devletler arasında görüş ayrılıkları yaşanmaktadır.

8. Türkiye denilince biz Batıların aklına ne gelmektedir? Çoğumuz için Türkiye; halı, tütün, incir ve lüle taşından pipo demektir. Eğer bir iş adamıysak, Türkiye'yi İngiliz malları için bir pazar olarak görürüz. Her iki durumda da Türkiye ile ilgili düşüncemiz ticaridir. Türkiye deyince aklımıza gelen ikinci düşüncede coğrafidir. Bize göre harita üzerinde Türkiye önemli ticaret yollarının geçtiği ve bazı stratejik noktaların bulunduğu bir bölgedir.

(A. J. Toynbee, *Bir Devletin Yeniden Doğuşu*, s. 22.)

Verilen metinden hareketle Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. çeşitli zenginliklere sahip olduğu,
- II. önemli bir coğrafi konuma sahip olduğu,
- III. ekonomik çıkar amaçlayan devletlerin hedefinde olduğu

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

9.

Mustafa Kemal bir Makedonyalıydı. Doğum yeri, vilayetin denize açıldığı kozmopolit bir liman olan Selanik; doğum tarihi ise 1881'di. Hristiyanların Müslümanlara, Yunanlılarla Slavların, Türklere ve birbirlerine karşı ayaklandıkları, Rumeli'nin tümünü meydana getiren çeşitli unsurların birbirinden kopup dağıldıkları bir tedirginlik çağı. Millî duyguları kabarmış olan topluluklar, Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayrılmaya çalışıyor ve memleketleri Yunanistan, Bulgaristan ve Sırbistan yararına faaliyetler yürütüyorlardı.

(Lord Kinnross, Atatürk Bir Milleti Yeniden Doğuşu, s. 23. Düzenlenmiştir.)

Metinde bahsedilen gelişmelerin yaşandığı bölge haritadaki kaç numaralı bölgedir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

10. 18. yüzyılın sonlarından başlayarak Osmanlı devlet ve toplum yapısında gerçekleştirilmeye çalışılan yenileşme hareketleri içinde, Tanzimat Fermanı tam bir dönüm noktasıdır. Osmanlı Devleti'nin varlığını sürdürebilmesi için yeni bir yapılanma sürecine girmesi gerektiğini bazı devlet adamları ile aydınlar görmüş ve bu yolda gayret sarf etmişlerdir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisi devleti kurtarmak için yapılan faaliyetlerden biri değildir?

- A) Meclisi Mebusanın açılması
B) Düşünce akımlarının ortaya atılması
C) Avrupalılara kapitülasyonlar verilmesi
D) İsyanları engellemek için azınlıklara geniş haklar verilmesi

11. Avrupalılar iç sorunlarımıza karışmayı, topraklarımıza haksızca tecavüzde bulunmayı alışkanlık hâline getirmişlerdi. Her biri Osmanlı İmparatorluğu'ndan kendisi için uygun gördüğü payı kapabilmenin fırsatını kolluyordu. Osmanlı bünyesinde yaşayan çeşitli halk grupları arasında millî duyguları ve din ayrılıklarını körüklüyor; Balkanlarda, Arap ülkelerinde hatta Anadolu'da üst üste ayaklanmalar, isyanlar çıkarıyorlardı. Osmanlı İmparatorluğu'nun çözümlü paylaşmakta olduğunu gören Fransızlar 1881 yılında Tunus'u aldılar. Bunun ardından İngilizler de sözde bir nedenle Mısır'a girdiler.

(Osman G. Feyzoğlu, Atatürk İlkeleri ve İnkılabımız, s.2.)

Buna göre verilen metinde;

- I. milliyetçilik,
II. eşitlik,
III. sömürgecilik,
IV. Düyûn-u Umûmiye,
V. kapitülasyonlar

kavramlarından hangileri vurgulanmaktadır?

- A) I ve II B) I ve III
C) I, III ve IV D) I, III ve V

12. Meşrutiyet'in ilan edilmesi Türk siyasi tarihinde atılmış en önemli adımlardan biridir. Avrupa'dan yenilikler alınan daha önceki devirlerden çok farklıdır. Meşrutiyet Dönemi'nde anayasa ve kanunlar çıkarılmış padişahın yanında halkın seçtiği bir meclis açılmıştır. II. Meşrutiyet Dönemi'nde farklı partiler kurulmuş ve fikirler serbestçe tartışılmıştır. II. Meşrutiyet ile birlikte hukuki, siyasi, sosyal alanlarda Avrupa tarzında anayasal düzenlemeler yapılmıştır.

Verilen metne göre aşağıdaki yargılardan hangisi Meşrutiyet Dönemi özelliklerinden biri değildir?

- A) Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte tam anlamıyla halk yönetimine geçilmiştir.
B) Yapılan yeniliklerin bazılarında Avrupa örnek alınmıştır.
C) Meşrutiyet toplumu birçok alanda etkilemiştir.
D) Meşrutiyet'in ilanı demokratik bir adımdır.

1.

OSMANLILIK

Milliyetçilik akımının olumsuz etkisinin önüne geçmek için ırk ayrımı yapmadan Osmanlı toplumu içinde yaşayan her milletin eşit olduğunu savunan görüştür. Namık Kemal ve Mithat Paşa bu görüşün temsilcileridir.

İSLAMCILIK

Tüm Müslümanları tek çatı altında toplarsak devleti kurtarırız diyen fikir akımıdır. Amacı, Müslümanları tek çatıda toplamak (halifelik çatısı altında) ve devleti İslamiyet temeli üzerine oturtturarak devletin dağılmasını engellemektir. Padişah II. Abdülhamit tarafından desteklenmiştir.

TÜRKÇÜLÜK

Tüm Türklerin tek çatı, tek bayrak altında toplanmasının devletin dağılmasını engelleyeceğine savunan fikir akımıdır. Özellikle İttihat ve Terakki Cemiyeti savunmuştur.

BATICILIK

Batıyı örnek alırsak dağılmaktan kurtuluruz düşüncesini savunan ve Tanzimat Dönemi'nden beri etkili olan fikir akımıdır. Tefik Fikret ve Abdullah Cevdet bu görüşün önemli temsilcileridir.

Osmanlı Devleti'nde etkili olan fikir akımlarıyla ilgili açıklamalardan hareketle aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti çok uluslu bir imparatorluktur.
- B) Fikir akımlarının amacı toprak bütünlüğünü korumaktır.
- C) Savunulan fikir akımları devletin dağılmasını engellemiştir.
- D) Fikir akımlarının ortaya çıkmasında devlet adamları ve aydınlar ön plandadır.

2. Osmanlı Devleti'nin çöküş sürecinde devletin varlığını sürdürmek ve dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları geliştirilmiştir. Bu fikir akımlarından biri de Osmanlılıktır. Osmanlılık akımı, Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir "Osmanlı Milleti" oluşturmayı amaçlamıştır. Ancak Osmanlılığın gerçekçi bir çözüm olmadığı kısa sürede görülmüştür.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlılık akımının geçerliliğini yitirmiş olduğunun bir göstergesidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda İttifak Devletleri yanında savaşa girmesi
- B) Müslüman olmayanlara bütün devlet memurluklarına atanabilme hakkının verilmesi
- C) Mebusan Meclisinde tüm Osmanlı unsurlarına temsil hakkının verilmiş olması
- D) Balkan milletlerinin isyan edip Osmanlı Devleti'nden ayrılması

3. "Osmanlı Devleti'nin önce Tanzimat Fermanı daha sonra da Islahat Fermanı ile Müslüman ve gayrimüslim tebaası arasında eşitliği sağlamak istemesindeki esas amacı, Avrupa devletlerinin kendi iç işlerine karışmasına engel olabilmektir." **diyen bir tarihçinin bu sözlerine göre yapılan bu fermanlarla aşağıdakilerden hangisi amaçlanmıştır?**

- A) Millî egemenlik ilkesini sağlamlaştırmak
- B) Bağımsız devlet anlayışını güçlendirmek
- C) Devletin ekonomik gelişimini hızlandırmak
- D) Azınlıkların ulus devlet anlayışına destek olmak

4. Aşağıda 18. yüzyılda Osmanlı Devleti Haritası verilmiştir.

Aşağıda I. Dünya Savaşı Öncesi Osmanlı Devleti Haritası verilmiştir.

Verilen haritalardan hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İslamcılık fikir akımı başarılı olmuştur.
- B) Kuzey Afrika toprakları elimizden çıkmıştır.
- C) Balkan topraklarında yeni devletler kurulmuştur.
- D) Osmanlı Devleti 18. yüzyıldan sonra büyük toprak kayıpları yaşamıştır.

1.

Mustafa Kemal, doğduğu şehirden ömrü boyunca taşıyacağı olumlu özellikler kazanmıştır. Farklı milletleri, farklı kültürleri, farklı dinleri, farklı dilleri tanımıştır. Bu durum onun ufkunu genişletmiş, çok boyutlu düşünme yeteneğini geliştirmiş, kültür ve bakış açısını zenginleştirmiştir.

Mustafa Kemal Selanik'te böyle bir ortamda büyüdüğüne göre aşağıdaki hangi görüşü savunabileceği düşünülemez?

- A) Kendi gibi düşünmeyenleri de dinleme
- B) Olayları tek yönlü değerlendirme
- C) Farklılıklara saygı duyma
- D) İnsanlarla empati kurma

2. • Mustafa Kemal'in gittiği ilk askerî okuldur ve Kemal adını bu okulda almıştır.
- Bu okul Balkanlarda bir Türk'ün açtığı ilk özel okuldur. Babasının isteği ile gittiği bu okulda modern eğitim verilmektedir.
- Jean-Jacques Rousseau, Voltaire, Montesquieu gibi yazarların eserlerini okuduğu milliyetçilik kavramını öğrendiği okuldur.

Mustafa Kemal'in okuduğu okullar ve verilen bilgiler eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi açıkta kalır?

- A) Selanik Askerî Rüştîyesi
- B) Manastır Askerî İdadisi
- C) Şemsi Efendi Okulu
- D) İstanbul Harp Okulu

3. 1899 yılında bu okula girdi. Başarılı bir eğitim hayatı vardı. Okulda memleket meseleleriyle yakından ilgileniyor, hürriyet ve özgürlük fikirlerini savunuyor, meşrutiyetin tekrar ilan edilmesi gerektiğini ve devletin iyi yönetilmediğini arkadaşlarıyla yaptıkları uzun konuşmalarda söylüyordu. Bu okuldan Mustafa Kemal çok başarılı bir dereceyle ve teğmen rütbesiyle mezun oldu.

Metinde bahsedilen okul aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstanbul Harp Okulu
- B) Manastır Askerî İdadisi
- C) Selanik Askerî Rüştîyesi
- D) İstanbul Harp Akademisi

4.

Mustafa Kemal Manastır'da özgür düşünce ortamı bulmuş ve millî meselelerle de ilgilenen bir okulda kendini geliştirme fırsatı yakalamıştır. Mustafa Kemal'in vatani için yaptığı ilk hareketin, bu okulda okurken Türk - Yunan savaşına katılmak için okuldan kaçma girişimi olduğu bazı kaynaklarda yazmaktadır.

Buna göre verilen metin Mustafa Kemal'in aşağıda verilen kişilik özelliklerinden hangisini vurgulamıştır?

- A) İleri görüşlülüğünü
- B) Çok yönlülüğünü
- C) Vatanseverliğini
- D) İdealistliğini

5.

Verilen görselde soru işareti ile gösterilen, Mustafa Kemal'in kısa süre okuduğu ve devlet memuru yetiştiren okul aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Selanik Mülkiye Rüştîyesi
- B) Selanik Askerî Rüştîyesi
- C) Manastır Askerî İdadisi
- D) İstanbul Harp Akademisi

6.

Şemada yer alan unsurların hangileri 18. yy.da hem dünyayı hem de Mustafa Kemal'i etkileyen evrensel gelişmelerdir?

- A) Doğup büyüdüğü ortam ve Fransız İhtilali
- B) Fransız İhtilali ve Sanayi İnkılabı
- C) Sanayi İnkılabı ve millî sorunlar
- D) Millî sorunlar ve Fransız İhtilali

1. Osmanlı Devleti çok uluslu bir devlettir. Mustafa Kemal'in doğduğu şehir olan Selanik de farklı milletlere ev sahipliği yapan kozmopolit bir Osmanlı şehriydi. Burada Türkler, Sırlar, Yunanlılar, Bulgarlar, Yahudiler, Hristiyanlar, Müslümanlar asırlar boyunca kardeşçe yaşamışlardır. Ancak farklılıkların bahane edilmesiyle ortaya çıkan huzursuzluklar ve ayaklanmalar Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir. Mustafa Kemal bu sosyal ortamda büyümüş, farklılıkları tanımış ve bu çok uluslu yapı ona hoşgörölü bir kişilik özelliği kazandırmıştır.

Buna göre Mustafa Kemal'in aşağıda verilen hangi düşüncüyü savunduğu söylenebilir?

- A) Kültür birliği B) Irk birliği
C) Vatan birliği D) Din birliği

2. Mustafa Kemal'in "çocukluğuma dair hatırladığım ilk şey" dediği olay anne ve babasının Mustafa'nın hangi okulda okuyacağı konusunda yaptığı tartışmadır. Zübeyde Hanım oğlu Mustafa'nın mahalle mektebinde okula başlamasını isterken Ali Rıza Efendi ise küçük oğluna 'Adam olmak için okumak, öğrenmek şarttır. Başka çaresi yoktur' öğüdünü veriyor ve oğlunun modern eğitim veren okullarda okumasını istiyordu. Ali Rıza Efendi bu okul meselesini Zübeyde Hanım'ı da kırmayacak şekilde halletmiş ve annesinin isteğini yerine getirmiştir.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ali Rıza Efendi eğitime önem veren bir insandır.
B) Ali Rıza Efendi oğlunu Selanik Askerî Rüştiyesi'ne yazdırmıştır.
C) Mustafa annesinin isteği üzerine mahalle mektebine gitmiştir.
D) Mustafa'nın ailesinde eğitim konusunda fikir ayrılığı yaşanmıştır.

3. Atatürk askerliğinin, devlet adamlığının, inkılapçılığının yanında düşünce bakımından da bir fikir adamı özelliği taşıymaktaydı. Bu bakımdan Millî Mücadele'nin, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türk çağdaşlaşma hareketinin özünü oluşturan fikir ve düşünceleri, zamanın akışı içinde her kuşağa önderlik edecektir.

Prof. Dr. Utkan Kocatürk'ün "Atatürk" adlı eserinden alınan bu alıntıya göre Mustafa Kemal Atatürk'ün;

- Liderlik ▲ Kararlılık
◆ İleri görüşlülük ● Çalışkanlık
▼ Çok yönlülük

kişilik özelliklerinden hangileri vurgulanmaktadır?

- A) ■ ve ▲ B) ◆ ve ●
C) ● ve ▼ D) ■ ve ▼

4. • Tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bey, Mustafa Kemal'i çok etkilemiş öğrencilerine tarih bilincini kazandırmış ayrıca Fransız İhtilali'ni ve yaydığı fikirleri çok iyi bir şekilde anlatmıştır.
• Manastır Askerî İdadisinde vatan şairi Namık Kemal, millî şair Mehmet Emin Yurdakul ve Fransız yazarların eserlerini okumuş hürriyet, demokrasi, milliyetçilik fikirlerini ilk defa bu okulda öğrenmiş ve fikir dünyası bu okulda şekillenmiştir.

Verilen metinden hareketle aşağıdaki yorumların hangisine ulaşamaz?

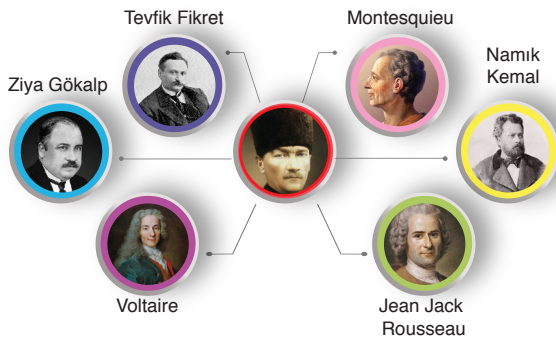
- A) Farklı yazarları okuyarak kültürel olarak kendini geliştirmiştir.
B) Mustafa Kemal yalnız Türk yazarların eserlerine değer vermiştir.
C) Öğretmenleri fikir hayatının oluşumunda etkili olmuştur.
D) Mustafa Kemal evrensel olaylardan etkilenmiştir.

5. Mustafa Kemal Manastır'da askerî lisede okumuştur. Bu şehir günümüzde Makedonya sınırları içerisinde. Askerî İdadide Mustafa Kemal'in eğitim gördüğü sınıf şu an müze olarak kullanılmaktadır. Mustafa Kemal bu şehirde Fransız İhtilalinin yaymış olduğu eşitlik, adalet, demokrasi, milliyetçilik kavramlarıyla tanışmış; vatan, millet, hürriyet fikirlerini anlatan kitap ve yazarları okumaya başlamış fikir dünyası burada şekillenmeye başlamıştır. Manastır'da birçok ülkenin elçiliği bulunmaktaydı. Bu özelliği Mustafa Kemal'in farklı kültürleri tanımasına ve bürokrasiyi öğrenmesine katkı sağlamıştır.

Bu metinden Mustafa Kemal hakkında aşağıda verilen çıkarımlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Siyasi tecrübesi artmıştır.
- B) Kültürel gelişim yaşamıştır.
- C) Fransız İhtilali'nden etkilenmiştir.
- D) Manastır Askerî İdadisi ilk askerî okuludur.

6.

Mustafa Kemal'in idadide kitaplarıyla tanıştığı ve sonraki eğitim hayatında da okumaya devam ettiği bu yazarlar hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Ortaya attıkları düşüncelerle insanları etkilemişlerdir.
- B) İslamcılık fikir akımını savunmuşlardır.
- C) Tek kişinin yönetimini savunmuşlardır.
- D) Hepsisi Osmanlı Devleti vatandaşıdır.

7. Osmanlı Devleti, fethettiği Balkanları Türkleştirmek amacıyla Anadolu'nun çeşitli yerlerinden getirdiği Türkmenleri Balkanlara yerleştirmiştir. Osmanlı Devleti'nin bu politikasına iskan politikası denir. Balkanlara yerleştirilen bu Yörük, Türkmen grubuna 'Evladı Fatihan' denir. Mustafa Kemal'in ailesi de Anadolu'dan yani baba tarafı Aydın'dan, anne tarafı da Karaman'dan getirilen Türkmenlerden, Yörüklerdendir. Mustafa Kemal'in hayata gözlerini açtığı coğrafya bugün Yunanistan sınırları içinde kalan o dönemde ise Makedonya denilen önemli bir bölgedir. Fakat bu bölge Balkan Savaşları sırasında Osmanlı Devleti'nin elinden çıkmıştır. Mustafa Kemal'in doğduğu ev şu anda müze olarak ziyaret edilebilmektedir.

Verilen metinden hareketle aşağıdaki çıkarımların hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti batıya doğru da fetih hareketleri yapmıştır.
- B) İskan politikası Osmanlı toplumunu sosyal alanda etkilemiştir.
- C) Balkan Savaşları sonunda Osmanlı Devleti Selanik'i kaybetmiştir.
- D) Balkan Savaşları sonucunda Rumeli'de, Trakya'da toprağımız kalmamıştır.

8. İşlek bir ticaret şehri olan Selanik; Mustafa'nın çocukluğu, delikanlılığı ve daha sonra da gençliği üzerinde yetiştirici bir etki yapacaktı. Selanik çevresindeki Roma, Bizans ve Türk surlarının sınırlarını çoktan aşmış, çağdaş Batı ölçüsündeki rıhtım ve bulvarları boyunca gelişmeye başlamıştı. Coğrafi durumu ve bundan doğan tarihi, ona kozmopolit bir şehir niteliği vermişti. Yıkık savunma alanlarının üzerindeki karmakarışık çatıların arasından minareler ve çan kuleleri yükselirdi.

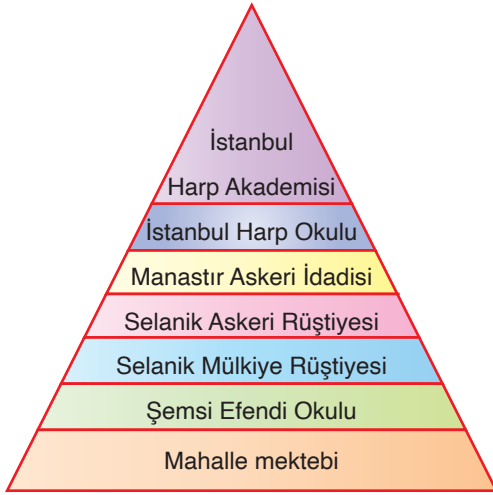
(Lord Kinross, *Atatürk Bir Milleti Yeniden Doğuşu*, s. 29)

Çiğdem Öğretmen, öğrencilerinden yukarıdaki alıntıyı yorumlamalarını istemiştir.

Buna göre hangi öğrencinin yaptığı yorum alıntıdan çıkarılamaz?

- A) **Ata:** "Doğduğu şehir Mustafa Kemal'in kişilik özellikleri üzerinde etkili olmuştur."
- B) **Furkan:** "Selanik ekonomik bakımdan gelişmiş bir şehirdir."
- C) **Hilal:** "Selanik farklı dinlere ev sahipliği yapmış bir şehirdir."
- D) **Hira:** "Selanik'te din ve vicdan özgürlüğü konusunda sıkıntılar yaşanmaktadır."

9. Aşağıda Mustafa Kemal'in eğitim gördüğü okulların isimleri verilmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili verilen;

- I. Farklı alanlarda eğitim görmüştür.
- II. Eğitim hayatına askerî bir okulda başlayıp, dini eğitim veren bir okulda devam etmiştir.
- III. Eğitim gördüğü ilk askerî okul Selanik Askerî Rüştiyesi'dir.
- IV. Başkentte lise eğitimi almıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve IV

10. Mustafa Kemal'i Selanik Askerî Rüştiyesi'nde matematik öğretmeni Yüzbaşı Mustafa Sabri Bey, Fransızca öğretmeni Yüzbaşı Nakîyüddin Bey ve jimnastik öğretmeni Teğmen Hasip Beyler çok etkilemiştir. Manastır Askerî İdadisi'nde Mustafa Kemal'in tarih öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik, milliyetçi bir Türk subayıydı. Mustafa Kemal "Tevfik Bey'e minnet borcum vardır. Bana yeni bir ufuk açtı." demiştir. Yıllar sonra eski öğretmeni Diyarbakır milletvekili ve Türk Tarih Kurumu üyesi olmuştur. Harp Akademisi'nde iken Trabzonlu Nuri Bey'den çok şey öğrenmiş, onu çok saymış ve takdir etmiştir. Ondan gerilla savaşları hakkında bilgi almış, edindiği bu bilgileri Trablusgarp Savaşı ve Kurtuluş Savaşı'nda kullanmıştır.

Verilen metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Mustafa Kemal'in Yetişmesinde Rol Oynayan Şahsiyetler
B) Mustafa Kemal ve Osmanlı Devleti'nde Eğitim
C) Mustafa Kemal'in Öğrenim Hayatı
D) Mustafa Kemal ve Çok Yönlülüğü

11. Mustafa Kemal'in askerliğe ilgisinin oluşmasında doğup büyüdüğü ortamın etkisi büyüktür. Komşuları Kadri Bey'in oğlu Ahmet ve sokaklarda gördüğü subayların üniformalarından etkilenmiştir. Eğitim hayatına kendi isteği sorulmadan anne ve babasının yönlendirilmesi ile başlamış olan Mustafa Kemal bu kez ilgisi çerçevesinde hareket etmiş ve asker olmaya karar vermiştir. Asker olma hedefine ulaşmak amacıyla Selanik Askerî Rüştiyesi'nin yapmış olduğu sınava annesinden habersiz olarak girmiştir. Sınavda başarılı olan Mustafa Kemal Selanik Askerî Rüştiyesi'ne kayıt olmuş ve askerlik hayalini gerçekleştirmek için ilk adımını atmıştır. Selanik Askerî Rüştiyesi Mustafa Kemal'in mesleki ve fikri hayatına çok değerli katkılarda bulunmuş onun iyi bir asker ve iyi bir devlet adamı olmasında etkili olmuştur. Bu okuldaki öğretmenleri Yüzbaşı Mustafa Sabri Bey, Yüzbaşı Nakîyüddin Bey ve Teğmen Hasip Bey Mustafa Kemal'in hayatında iz bırakmışlardır.

Metinde verilen bilgilerden hareketle Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Meslek seçiminde sosyal çevresinden etkilenmiştir.
B) Eğitim hayatı boyunca hep askerî okullarda eğitim görmüştür.
C) Askerî okula girmesi kararlı bir yapıya sahip olduğunun göstergesidir.
D) Başarılarında aldığı eğitimin ve öğretmenlerinin de katkısı bulunmaktadır.

12. Rüştiye, ortaokuldur. Mülkiye rüştiyeleri sivil ortaokullardır. Askerî rüştiyeler ise askerî idadilere ve harp okullarına öğrenci veren askerî ortaokullardır. Genellikle üç yıllık olan rüştiyeler ile dört yıllık olan idadiler, ortaöğretim kademelerini oluşturur. Mülkiye rüştiyeleri başlıca vilayet merkezlerinde, askerî rüştiyeler ise daha ziyade önemli askerî şehirlerde ve ordu merkezlerinde kurulmuştu. Selanik, Manastır, Edirne, İstanbul, Şam, Erzincan, Sivas gibi ordu merkezleri bunlardan bazılarıdır.

(Şevket Süreyya Aydemir. Tek Adam C:1. syf. 50.)

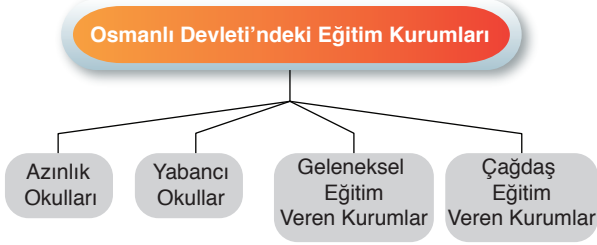
Verilen açıklamalardan hareketle;

- I. Mustafa Kemal'in okuduğu okullar önemli merkezlerde bulunmaktadır.
- II. Dönemin en önem verilen okulları askerî okullardır.
- III. Selanik önemli bir ordu merkezidir.
- IV. Osmanlı Devleti'nde liselerde eğitim dört yıldır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III B) I, II ve IV
C) I, III ve IV D) II, III ve IV

1. Aşağıdaki tabloda Osmanlı Devleti'nde eğitim hizmeti veren yerler gösterilmiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti eğitim sistemi ile ilgili,

- I. Farklı duygu ve düşünceye sahip insanların yetişmesine neden olmuştur.
- II. Dönemine göre çağdaş ve gelişmiştir.
- III. Eğitimde birlik sağlanamamıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) I, II ve III

2. Mustafa Kemal; İstanbul Harp Okulu'nun son sınıfında ve Harp Akademisi'nde vatan, millet, hürriyet, meşrutiyet ve yönetim konusunda düşüncelerini diğer öğrencilere de yaymak amacıyla birkaç arkadaşıyla beraber gizli olarak el yazısıyla bir gazete çıkarmıştır. Bir gün gizli olarak çıkardığı bu gazeteyi hazırlarken yakalanmıştır. Kurmay Yüzbaşı olarak mezun olduktan sonra çıkardığı gazete de savunduğu fikirler nedeniyle Mustafa Kemal birkaç ay hapse atılmış ve İstanbul'dan uzaklaştırılmak için ilk görev yeri olan Şam'a tayin edilmiştir.

Metinde verilen bilgilerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal ülke sorunları ile yakından ilgilenmiştir.
B) Mustafa Kemal meşrutiyet ve yenilik taraftarı bir öğrencidir.
C) Dönemin bazı idarecileri yeni fikirleri hoş karşılamamaktadır.
D) İstanbul Harp Okulu ve Harp Akademisi dönemin en popüler okullardır.

3. Mustafa Kemal'in okuduğu düşünürler arasında; Jean Jacques Rousseau, Montesquieu, Descartes, Kant, Auguste Comte gibi yabancı düşünürler ile Namık Kemal, Tevfik Fikret, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul gibi yerli düşünürler vardır.

Mustafa Kemal'in okuduğu düşünürler ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğru bir bilgi değildir?

- A) Aralarında eşitlik, adalet ve güçler ayrılığını savunan düşünürler vardır.
B) Aralarında dünyayı etkileyen evrensel yazarlar vardır.
C) Bu yazarların görüşleri sonucunda sömürgecilik faaliyetleri hızlanmıştır.
D) Mustafa Kemal farklı görüş ve kültürdeki yazarları okumuştur.

4.

Yalnızca bir lider olarak anamayacağımız Mustafa Kemal, yaşamı süresince 4600'ün üzerinde kitap okumuştur. Fikir yapısını; Tevfik Fikret, Ziya Gökalp, J. J. Rousseau ve Mehmet Emin Yurdakul etkilemiştir. Yalnızca okudukları ile değil; okuduklarını pratiğe dökmesi ile de bilgeliğini kanıtlayan Mustafa Kemal, Nobel Barış Ödülü'ne layık görülen ilk Türk'tür.

(Kolektif, Dünyada ve Türkiye'de İlkler, s. 312)

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Okumayı seven bir liderdir.
- II. Kültürel olarak gelişmiş bir insandır.
- III. Okuduklarını gerçek hayatta uygulamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

5. Mustafa Kemal, kesinlikle kurmay subay olacağına inanıyordu. Bir gün: "Ya kurmay olamazsan ne yaparsın?" diye yarı ciddi, yarı şaka takılan sınıf arkadaşımız Arif'i anında susturmuştu: "Seni bilmiyorum, fakat ben kesinlikle kurmay olacağım." Mustafa Kemal kurmay oldu.

(Ali Fuat Cebesoy, Sınıf Arkadaşım Atatürk, s.46)

Bu alıntıdan hareketle Mustafa Kemal'in

- I. kararlı,
- II. idealist,
- III. vatansever

kişilik özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. Mustafa Kemal, askerî idadiyi bitirdikten sonra İstanbul'a gelerek Harp Okuluna girdi. Gerçek askerliğin koşullarını tanımaya başladığı yüksek düzeydeki bir okulda var gücüyle çalışıyordu. Güzel konuşmanın ve güzel yazmanın kurallarını ve yollarını öğrenmeye çalışıyordu. Bir yandan da kültürünü geliştirmek için bol bol okuyordu. Özellikle vatan ve bağımsızlık uğrunda çile çekenleri konu edinen yazarların yapıtlarını okuyordu.

(Osman G. Feyzoğlu, Atatürk İlkeleri ve İnkılabımız, s.6.)

Bu metne göre Mustafa Kemal'in;

- I. çalışkanlık,
- II. vatanseverlik,
- III. liderlik,
- IV. ileri görüşlülük

kişilik özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, II ve IV

7. 1. Mustafa Kemal'in doğduğu şehir olan Selanik'in de içinde bulunduğu Balkanlarda yüzyıllardan beri süren huzuru ve kardeşliği bozmuş ve çatışmalara sebep olmuştur.
2. Osmanlı Devleti'nin özellikle Kuzey Afrika'daki topraklarını kaybetmesine sebep olmuştur.
3. Vatanseverlik, Türkçülük, çağdaşlaşma, meşrutiyet, eşitlik, adalet, insan hakları gibi kavramların Mustafa Kemal ve birçok genç tarafından öğrenilmesini sağlamıştır.
- a. Milliyetçilik akımı
- b. Sömürgecilik
- c. Türk ve yabancı düşünür ve yazarlar

Numaralanmış bilgiler ile Mustafa Kemal'i etkileyen olayların doğru eşleştirilmesi aşağıdakilerden hangisidir?

	1	2	3
A)	a	b	c
B)	b	c	a
C)	c	a	b
D)	a	c	b

8. Osmanlı Devleti'nin en gelişmiş şehirlerinden biri olan Selanik deniz kıyısında bulunması sebebiyle ulaşım konusunda avantajlıydı. Yalnızca deniz ulaşımı değil demiryolu ulaşımı da bulunan Selanik'te ulaşımın gelişmesi nedeniyle ticari hayat oldukça canlıydı. Selanik iki kıtayı birleştiren bir konumda bulunması sebebiyle bulunduğu coğrafyadaki en önemli limanlardan birisiydi. Asya'dan gelen ticaret gemileri Avrupa'ya geçiş noktasında bulunan Selanik limanlarına muhakkak uğruyorlardı.

Bu metinde, Selanik şehrinin aşağıdaki alanların hangisine yönelik özelliklerinden bahsedilmiştir?

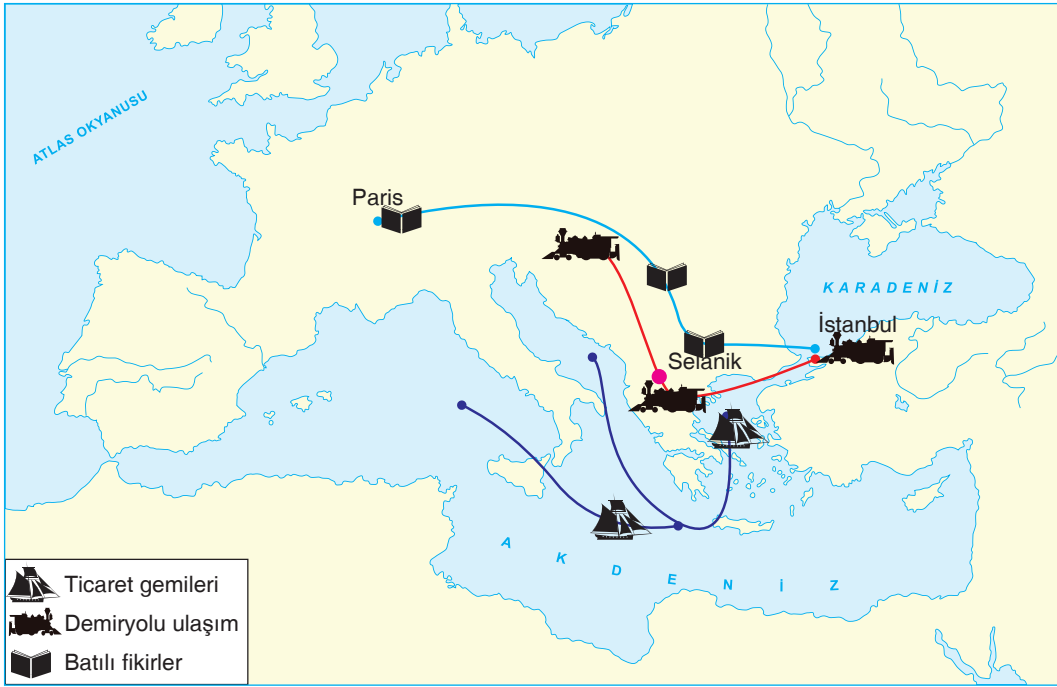
- A) Askerî
- B) Ekonomik
- C) Siyasi
- D) Sosyal

1. Mustafa Kemal'e Selanik Askeri Rüştiyesi'nde okurken Fransızca öğretmeni Yüzbaşı Nakiyüddin Bey, "Sen bu Fransızcanın peşini bırakma" öğütünde bulunmuştur. Öğretmeninin sözünü dinleyen Mustafa Kemal Fransızcasını geliştirmek için ekstra gayret göstermiş ve ek dersler almıştır. Nakiyüddin Bey, Mustafa Kemal'i aydın kişiliği ile etkilemiş ve fikri hayatında iz bırakan öğretmenlerinden birisi olmuştur. Cumhuriyetin ilanından sonra Mustafa Kemal Samsun'da Nakiyüddin Bey ile karşılaşmış ve başka öğretmenlerin de bulunduğu bir ortamda onun hakkında şunları söylemiştir: "Gerçek ve fedakâr öğretmenler, eğitimciler eksik değildi. Onların bize verdikleri emekler elbette esersiz kalmamıştır. Şimdi burada bir yüce kişiye rastladım. O, benim rüştiye birinci sınıfında öğretmenim idi. Bana henüz ilk bilgileri öğretirken gelecek için ilk fikirleri de vermişti. Demek istiyorum ki, ilk ilham ana baba kucağından sonra okuldaki eğitimcinin dilinden, vicdanından, terbiyesinden alınır..."

Verilen bilgilere göre aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Çocuklar aile ve öğretmenlerinden aldıkları ilham ve eğitimle hayata hazırlanırlar.
 B) Yüzbaşı Nakiyüddin Bey, Mustafa Kemal'in lise öğretmenlerindendir.
 C) Mustafa Kemal'in gelişiminde öğretmenlerinin de rolü vardır.
 D) Yabancı dil öğrenimine her dönemde önem verilmiştir.

2. Aşağıdaki Selanik Haritası'nda şehre ait bazı bilgiler verilmiştir.

Selanik; Osmanlı Devleti'nin Avrupa'ya açılan önemli bir kapısıydı, hem işlek bir limanı olması sebebiyle hem de diğer bölgelerle demiryolu ulaşımı olması sebebiyle ticari ve kültürel açıdan gelişmiş bir şehirdi. Türk, Yahudi, Ermeni, Rum, Sırp, Bulgar gibi çok farklı milletler yüzyıllar boyunca kardeşçe yaşamış; gelenek, görenek ve kültürlerini rahatça yaşatabilmişlerdi. Ne yazık ki milliyetçilik akımı bu bölgeyi de etkilemiştir ve çeşitli siyasi görüşler ortaya çıkmaya başlamıştır. Ulaşımın gelişmiş olması ve Avrupa'ya yakın olması sebebiyle Avrupa'daki gelişmeler gazete, dergi ve kitaplar aracılığıyla takip ediliyordu. Bu nedenle bilim ve kültür bakımından da gelişmiş bir Osmanlı şehriydi. II. Meşrutiyet'i ilan ettiren İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin merkezinin de bu şehirde olması değişik istekleri ve fikirleri olan insanların bir arada yaşamasına güzel bir örnektir.

Verilen harita ve bilgilerden hareketle Selanik şehri ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin en gelişmiş şehridir.
 B) Osmanlı Devleti'nin Anadolu topraklarında yer almaktadır.
 C) Meşrutiyetin ilanı sonucunda meclis bu şehirde açılmıştır.
 D) Yaşanan gelişmeler şehri siyasi, sosyal ve kültürel alanda etkilemiştir.

3. Mustafa Kemal, Selanik Askerî Rüştiyesi'ni bitirdikten sonra bir hocasının tavsiyesiyle bugünkü Kuzey Makedonya sınırlarında yer alan Manastır Askerî İdadisi'ne girdi. Burada ileride ünlü bir hatip olacak olan Ömer Naci ile tanıştı. Ömer Naci onu şiir, edebiyat, hitabet alanlarında etkiledi. Bu okulda Ali Fethi (Okyar) gibi ileride yan yana hareket edeceği birçok arkadaş edindi. Tarih öğretmeni sayesinde tarihi sevdi, tarih bilinci oluştu. Birçok yerli ve yabancı yazarla tanıştı bağımsızlık, vatanseverlik, demokrasi, insan hakları gibi kavramları tanıdı ve özümsemi. Öğreniminin yanı sıra yabancı dil öğrenmeye de çok önem veriyordu. Fransızca özel dersler alıyor, Fransızcasını geliştirmek istiyordu. Artık çevresinde olan olaylara başka türlü bakıyordu. Örneğin Türk-Yunan Savaşı'nın cephede kazanılıp masa başında kaybedilmesi onu derinden üzmüştü.

Verilen metinden çıkarılabilecek sonuçlardan doğru olanlar "✓" yanlış olanlar "X" olarak işaretlenecektir.

	D	Y
Manastır Askerî İdadisi Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkilemiştir.		
Manastır Askerî İdadisi Mustafa Kemal'in eğitim hayatındaki son okuldur.		
Bu okulda arkadaşları, öğretmenleri ve çevresi Mustafa Kemal'e olumlu etkilerde bulunmuştur.		
Türk-Yunan savaşı sonucunda dış politikadaki başarısızlığımız Mustafa Kemal'i oldukça etkilemiştir.		

Buna göre etkinlik hatasız bir şekilde cevaplandığında doğru cevap aşağıdakilerin hangisi olur?

A)

D	Y
✓	
	X
	X
	X

B)

D	Y
✓	
	X
✓	
✓	

C)

D	Y
	X
✓	
✓	
	X

D)

D	Y
✓	
✓	
	X
	X

4. Manastır Askerî İdadisi yıllarında Mustafa Kemal'i en çok etkileyen olaylardan biri de 1897 Türk - Yunan Savaşı olmuştur. Bu savaşta Türk ordusu savaş meydanında zafer kazanmasına rağmen barış masasında istediğini elde edememiştir.

Bu durum Mustafa Kemal'de, Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisinin iyi yönetilemediği fikri oluşturmuştur?

- A) Millî kültür çalışmalarının
B) Millî eğitimin
C) Ekonominin
D) Dış politikanın

(LGS 2018)